

مراغه، کهکشانی از ستارگان درخشان

مجموعه افلاک نما و رصدخانه شهرستان مراغه دارای بزرگ‌ترین و پیشرفته‌ترین رصدخانه جهان تا قبل از دوره اختراع تلسکوپ بوده است.

دیدن آسمان پر ستاره از دروازه رصدخانه مراغه

مراغه، کهکشانی از ستارگان درخشان

مجموعه افلاک نما و رصدخانه شهرستان مراغه دارای بزرگ‌ترین و پیشرفته‌ترین رصدخانه جهان تا قبل از دوره اختراع تلسکوپ بوده است.

به گزارش خبرگزاری فارس از تبریز، اهمیت این منطقه به لحاظ تاریخی و علمی به قدری زیاد است که مسئولان و دست‌اندرکاران امر، برگزاری ده‌ها همایش و کنفرانس و هم‌اندیشی نیز برای بررسی و تحلیل این عظمت تاریخی کافی نمی‌دانند و رصدخانه مراغه نیازمند شناخت دقیق و علمی است.

نام مراغه همیشه با نام یکی از بزرگ‌ترین مراکز پژوهشی نجومی یعنی رصدخانه خواجه نصیر طوسی همراه است، رصدخانه‌ای که در زمان پایتختی مراغه توسط هلاکوخان مغول ساخته شده است.

بر اساس منابع تاریخی، این مجموعه که امروزه فقط آثار کمی از آن باقی مانده است، در سال 657 به دستور هلاکو و همت خواجه نصیرالدین طوسی بنا شده است و در ساختمان و تشکیل آن شخصیت‌هایی چون علامه قطب‌الدین فخرالدین مراغی، محی‌الدین مغربی، علی بن محمود نجم‌الدین الاسطرابلی و دیگر بزرگان آن روزگار شرکت داشته‌اند.

بنای رصدخانه، 15 سال به طول انجامیده است و در این مدت به امر هلاکو کتاب‌ها و اسباب و آلات علمی و نجومی بسیاری در آن جمع گردید.

به گواهی تاریخ این مجموعه تا سال 703 هجری یعنی تا زمان سلطان محمد خدابنده مشغول به کار و آباد بوده ولی پس از آن بر اثر عوامل متعدد همچون تغییر پایتخت و بی‌توجهی حکام رو به ویرانی رفت و در حال حاضر آثاری از بناهای متعلقه آن باقی مانده است.

تاریخ ویرانی این بنای ارجمند بطور دقیق مشخص نیست ولی در نوشته‌های حمدالله مستوفی در سال 720 به ویران بودن آن اشاره شده است.

اهمیت رصدخانه مراغه نه تنها به دلیل اهمیت تاریخی بلکه به خاطر علم و دانشی است که در آن گرد هم آمده بود و سال‌ها بر جهان تاثیر گذاشت چنانکه این رصدخانه کتابخانه‌ای با 400 هزار جلد کتاب و ابزارهای اخترشناسی، از جمله ذات‌الربع دیواری به شعاع 430 سانتی‌متر، کره‌های ذات‌الحلق، حلقه انقلابی، حلقه اعتدالی و حلقه سموت، زیج ایلخانی که شهرت جهانی دارد و بسیاری آثار و اشیای دیگر را شامل می‌شده است.

رصدخانه مراغه 167 سال پیش از احداث رصدخانه سمرقند ساخته شد و در زمان آبادانی یکی از معتبرترین رصدخانه‌های جهان بوده است.

در آن زمان به فرمان قوبیلای قاآن امپراتور چین و برادر هلاکوخان کارشناسانی برای آموزش و الگوبرداری از رصدخانه مراغه به این شهر آمده، پس از مراجعت به چین رصدخانه‌ای به تقلید از رصدخانه مراغه ساختند.

علاوه بر رصدخانه چین همچنین رصدخانه‌های سمرقند، استانبول و هند از روی رصدخانه مراغه ساخته شده‌اند.

رصدخانه مراغه با شماره 1675 در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده و بررسی‌ها و مطالعات بر روی این بنای ارزشمند همچنان ادامه دارد.

.....

